

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Даниела Николаева Кох-Кожухарова,
Университет за национално и световно стопанство (София),
Катедра „Чужди езици и приложна лингвистика“,
професор в Професионално направление **2.1 Филология,**
koch_kozhuharovad@unwe.bg

Член на научно жури по процедура за присъждане на образователната и научна степен
„доктор“

Професионално направление 2.1 Филология
Научна специалност „Теория и история на литературата“
на

Петя Койчева Петкова-Сталева

с дисертационен труд

Разказвачът в художествения свят на повествованието (Сборници с новели XIII-XVII век)

Научен ръководител: доц. д-р Анушка Леви

Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Дисертационният труд на Петя Петкова-Сталева си поставя за цел да проследи италианската новелистика от нейното зараждане в края на XIII век до първата половина на XVII век, с фокус върху разказвача в художествения свят на повествованието. Този доста дълъг времеви период и включването на творбите на петнадесет автора в анализа обосновава големия обем на труда – 318 стандартни машинописни страници, структурирани в увод, четири глави, заключение и библиография, разделена на две части – списък с авторите (стр. 299-302), чиито творби са анализирани, представени по векове, и цитираната и консултирана литература (стр. 303-318) – 205 заглавия (на български, италиански, руски и английски език). Докторантката е избрала да пише на български, което се явява и предизвестен избор на потенциална читателска аудитория, тъй като освен Бокачо останалите автори са малко познати или напълно непознати у нас, поради липсата на преводи на български език на техните произведения. Този избор предполага

заявка за запълване на една празнина чрез предлагането на нов литературен материал. При цитирането Петкова-Сталева се явява и преводач на текстове, написани на италиански език, който е доста далеч от съвременния поради немалката времева отдалеченост при написването на сборниците от нашето съвремие.

Дисертационният труд изследва сборници с новели, писани в продължение на почти четири века, което позволява на докторантката да очертае тенденциите в развитието на краткия повествователен жанр през избраната за целта призма – мястото и ролята на разказвача вътре и извън новелата. Анализът на отделните произведения в комбинация със съпоставката им в диахрония позволява на петя да стигне до изводи, които биха били невъзможни при разглеждането само на отделните сборници, което придава допълнителна значимост на труда в научно отношение.

Обоснованост на целите и задачите и съответствие на избраната методология в дисертационния труд

В увода (стр. 4-5) е формулирана целта на научната разработка: да се проследи в развитие мястото и ролята на разказвача/разказвачите в повествованието в сборници с новели от уточнения времеви период, като се очертаят промените в отделните произведения, във функция на потвърждаване или отхвърляне на работната хипотеза (стр. 7) на изследването. На тази основа са очертани и точно формулирани задачите: описание на структурата на отделните сборници с оглед на мястото на разказвача; на проявите на разказвача на текстуално ниво и потенциалните читатели, към които са адресирани сборниците или отделните новели в тях; очертаване на образите на разказвача/разказвачите и слушателите; проследяване на разказвача и неговото място през различните периоди от съществуването на италианската ренесансова новела; противопоставянето устна/писмена реч в текста: писмен текст, пресъздаващ съществувал преди това устен. (стр. 8) Поставените цели и задачи съответстват на работната хипотеза на дисертационния труд.

Поставените цел и задачи предопределят и метода на анализ като структурно-семиотичен: описанието на структурата на всеки отделен сборник и как то влияе на повествованието при пресъздаването в писмен вид на предшестваща комуникативна ситуация от устната реч с главно действащо лице разказвача. (стр. 8-9) В същото време докторантката ситуира всеки един автор във времето, в което живее и твори, като включва и елементи от културологическата критика, което обогатява методологията на изследване.

Степен на познаване на състоянието на проблема и коректност на цитирането

Докторантката Петя Петкова-Сталева, дългогодишен преподавател по италиански език в НБУ и активен координатор на културните и образователни контакти между университета и институциите, представляващи Италия у нас, е проучила голям брой критически изследвания, като в библиографията са включени, както изтъкнах по-горе, 205 заглавия на италиански, английски, руски и български език. Освен конкретните изследвания по темата и отделните автори са включени и такива от културологичен, теоретичен и методологичен характер. За по-голяма прегледност авторите със съответните творби са посочени отделно, подредени по векове, като при избора им в отделните периоди водещо начало е новаторството и значимостта им за развитието на краткия повествователен жанр през Ренесанса.

Приноси на дисертационния труд

Дисертационният труд се явява първо изследване върху развитието на италианската ренесансова новела през призмата на мястото и ролята на разказвача. Собствено изграденият корпус въз основа на сборници с новели през почти четири века позволява диахронен прочит и изводи за настъпващите промени в отделните периоди, което допринася за по-доброто разбиране на литературните процеси. Приемам приносните моменти, ясно формулирани от докторантката (стр. 45 от автореферата). Разказвачът - обединяващ образ както в композиционно, така и в смислово отношение – е свързващото звено между устното и писменото повествование, което поддържа жива ренесансовата новела.

Дисертационният труд представя на масовия българския читател и почти непознати за него автори и произведения.

Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой и характер на изданията

По темата на дисертацията Петкова-Сталева е предлага 8 научни статии, издадени в периода 2004-2016 г., когато е отчислена с право на защита. Публикувани са в специализирани научни издания като сп. „Чуждоезиково обучение“ и тематични сборници на НБУ.

Препоръки и бележки

Поздравявам докторантката и найчния ръководител доц. д-р Ани Леви за финализирането на това дългогодишно и трудоемко научно изследване.

Заклучение

На основание научната дейност на кандидатката, безспорните достойнства и приносния характер на предложения дисертационен труд, в съгласие в нормативните документи за научни степени и звания **имам честта и удоволствието да предложа на почитаемото научно жури присъждането на научната и образователна степен „Доктор“ по професионално направление 2.1 Филология (Теория и история на литературата) на Петя Койчева Петкова-Сталева.**

Берлин, 17.08.2023 г.

проф. д-р Даниела Кох-Кожухарова